

«Прийоми та засоби композиції дизайну»

Дизайн - символ сучасної цивілізації

- **Дизайн** – це творчий метод, процес та результат художньо-технічного проектування промислових виробів, орієнтований на досягнення найбільш повної відповідності створюваних виробів та середовища в цілому можливостям та потребам людини, як утилітарним так і естетичним.
- **Художнє конструювання**, як практика дизайну, є своєрідним методом проектування естетичного предметного середовища.
- **Завдання дизайну** - формування гармонійного предметного середовища, що найбільш повно задовольняє матеріальні і духовні потреби людини. Дизайн створює матеріальні цінності, які в процесі художнього конструювання набувають естетичної цінності.

■ *Композиція, як основа художньо-конструкторської діяльності*

- **Композиція** – це поєднання, розміщення, зіставлення, побудова художнього твору, об'єднання його частин в єдине ціле.

- **Композиція** – це наука, теорія творчості, що має відповідні закони, прийоми, засоби komponування і побудови художньої форми.

Види композицій:

- **Фронтальна композиція** – це композиція, що розташована в одній площині.
- **Об'ємна** – це композиція виробу, яку ми сприймаємо з усіх сторін.
- **Глибинно-просторова** – це композиція, що виконується з передаванням глибини простору.

Композиція може бути:

- **Замкнута** – має вписуватись в певну форму і повністю підпорядковуватись їй.

- **Відкрита** композиція припускає уявне продовження в просторі за межами твору.

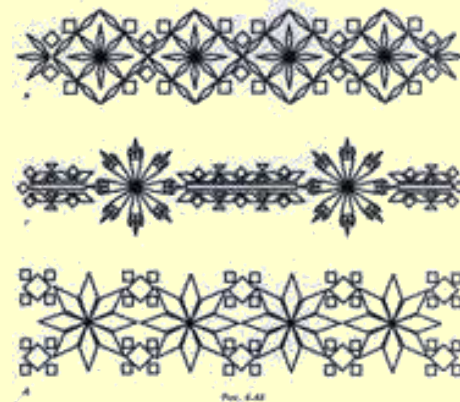
Композиційна якість

- **Гармонійність форми** характеризується узгодженістю, відсутністю у композиції протиріччя між різними геометричними та фізичними (колір, маса, фактура) характеристиками.
- **Співрозмірність форм** частин композиції повинна бути у такому співвідношенні, яке створює правильний масштаб для зорового сприймання кожної з них.
- **Цілісність форми** можна досягти відбором таких фізичних і геометричних характеристик частин композиції, за яких вона сприймається як єдиний закономірний організм.

Композиційні прийоми: Ритм

- **Ритм** – це повторення елементів об'ємно-просторової і площинно-орнаментальної форми та інтервалів між ними, об'єднаних подібними ознаками.

- Ритмічна організація композиційних елементів може здійснюватися в одному, двох або чотирьох напрямках.

Ритм

- Простий ритм,
метричний - рівномірне
повторення однакових
елементів та інтервалів
між ними.

- Складний ритм,
ритмічний - поєднання
або накладання
простих елементів.
Кількість комбінацій
при цьому безмежна.

Симетрія

- **Симетрія** - це чіткий порядок у розташуванні, поєднанні елементів частин відповідної структури виробів. Симетрія вносить у об'єкти художнього конструювання порядок, закінченість, цілісність.

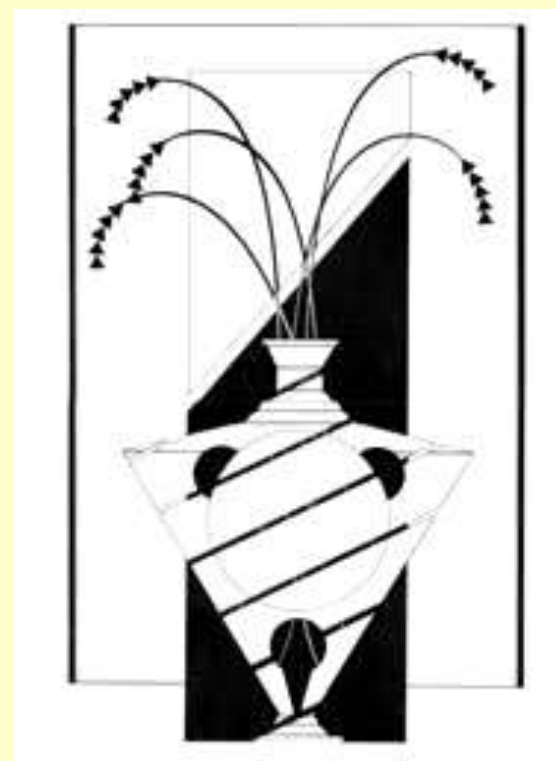

Види симетрії:

- Дзеркальна
- Осьова
- Гвинтова

Асиметрія

- **Асиметрія** - відсутність будь-якої симетрії. Асиметрія виражає невпорядкованість, незавершеність. Вона за своєю суттю «індивідуальна».
- У композиційному рішенні об'єктів художнього конструювання симетрія і асиметрія є важливими прийомами організації цілісної форми.

Динаміка і статика

- **Динаміка і її протилежність статика** (урівноваженість) діють на емоції, визначаючи характер сприйняття форми виробу. Контраст відношень створює динаміку як «зоровий рух» у напрямі переважаючої величини. Це однаково стосується об'ємних і площинно-орнаментальних форм. Слабка динаміка виражається нюансними відношеннями елементів.

- Тотожні відношення величин форми за трьома координатами характеризують статичну структуру.

Композиційні закони

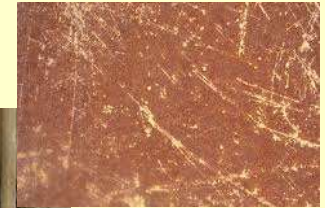
Поняття «**контраст**» означає чітко виявлену протилежність відповідних властивостей предмета. Чітко виражені відмінності, нерівність і їх протиставлення в структурі твору називається контрастом композиції. В об'ємно-просторовій формі композиційні контрасти виражені переважно співвідношеннями протилежних пар, а саме:

- низька - висока, вузька - широка;
- статична - динамічна, симетрична - асиметрична;
- світла-темна, тепла холодна

Засоби виразності

- **Текстура** - природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу.

- **Фактура** - спосіб подачі, формування поверхні твору. Поділяють на природну і технологічну. До природної відносять фактуру поверхні, яка не обробляється. Наприклад, природна фактура кори дерева, рогу оленя, каменю. Технологічну фактуру одержують у процесі відповідної обробки матеріалів: різання, тесання, кування, карбування, шліфування або внаслідок виготовлення самих творів: плетіння, ткання, вишивання тощо.